

GINEBRA, Jordi / SUNYER, Magí (ed.): *Paraula donada. Miscel·lània Joaquim Mallafre*. Benicarló: Onada Edicions; Tarragona: Universitat Rovira i Virgili, 202 p.

En el món acadèmic, sobretot a Humanitats, és habitual homenatjar amb un llibre (una miscel·lània) aquells professors i estudiosos que, per la seva trajectòria, han assolit un prestigi reconegut. Arran de la jubilació del Dr. Joaquim Mallafre, membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i professor de la Universitat Rovira i Virgili, els seus col·legues del Departament de Filologia Catalana d'aquesta universitat van dedicar-li una miscel·lània. El llibre, editat per Jordi Ginebra i Magí Sunyer i publicat per Onada, és un recull d'aportacions dels diversos professors que integren el departament, cadascun amb una aportació pròpia del seu àmbit. Així, Margarida Arizeta («Transducció-traducció-lectura. De *Gertrudis* i *KRTU* a *La mort i la primavera*», p. 11-22) i Montserrat Corretger («De la prosa a la novel·la, 1924-1934: crítics, traductors i narradors», p. 55-70), professors de literatura, hi fan sengles aportacions en què s'analitzen qüestions relatives a la traducció literària, àmbit en el qual Mallafre ha excel·lit (va fer la traducció en català de l'*Ulisses* de James Joyce, així com d'altres obres en anglès). A l'obra també hi ha aportacions de crítica literària: és el cas del text de Jesús Carruesco sobre un poema de Gerard Manley Hopkins («*El Naufragi del Deutschland* de Gerard Manley Hopkins», p. 39-54). Dos autors s'han centrat en aspectes del teatre català. Francesc Massip, expert en el tema, fa una aportació sobre la presència de bufons, geperuts i altres actors en espectacles catalans antics («Riure amb el cos: folls, geperuts i bufons en l'espectacle català antic», p. 95-107); i Magí Sunyer, especialista en literatura del segle XIX i principis del XX, analitza el teatre de Silvestre Molet, un autor teatral del segle XIX nascut a Reus, la ciutat de Mallafre («Visca la llibertat! El teatre de Silvestre Molet», p. 191-202). Dins de l'àmbit de la literatura i la cultura escrita en general hi ha altres aportacions: Àlex Broch repassa la figura del tortosí Jesús Massip a la revista *Geminis*, publicada durant el franquisme («Jesús Massip a *Geminis*», p. 31-38); Carme Oriol, estudiosa del folklore, fa una aproximació a la rondalla catalana *La pedra roja* («*La pedra roja*: transcripció i estudi d'una rondalla», p. 107-120); i Montserrat Palau, que s'ha endinsat en el món de la dona i la literatura, fa un estudi sobre l'aportació de les dones en la construcció cultural d'un país («La mare pàtria. Dones i construcció cultural de la nació», p. 121-132).

Pel que fa a temes gramaticals, Jordi Ginebra, que ha estudiat les construccions fixades de la llengua, fa un report sobre els recursos emprats pel mateix Mallafre en traduir certes construccions de l'anglès al català («Contrastos sintàctics, contrastos fraseològics. A propòsit d'una traducció de

Joaquim Mallafre», p. 71-84). Ginebra hi fa veure la utilitat de disposar d'un corpus paral·lelitzat amb obres literàries originals i traduïdes, per tal de conèixer millor els recursos de què disposa una llengua a cavall del lèxic i de la sintaxi, amb vista a l'elaboració de diccionaris bilingües. Cal tenir present que la literatura és un registre en què l'expressivitat es manifesta en tota la seva plenitud i, per tant, pot ser una bona font per a confeccionar diccionaris bilingües. A més d'aquest capítol, hi ha altres escrits sobre aspectes gramaticals: Antoni Arnal analitza els verbs que duen pronom feble sense referència (del tipus *veure-hi*, *espifiar-la*, *carregar-se-les*, etc.) («Pronoms clítics sense referència», p. 23-30); Joan Martí i Castell tracta les oracions condicionals en català antic («Les oracions condicionals en el català antic», p. 85-94); i Xavier Rull dóna compte de diversos sufixos usuals en els llenguatges d'especialitat de ciències pures («Sufixos dels llenguatges d'especialitat en ciències pures (química, física, bioquímica, biologia, geologia) en llengua catalana», p. 163-176). Finalment, l'obra compta amb diversos treballs d'altres àmbits. Així, Miquel Àngel Pradilla fa algunes reflexions entorn de la planificació del corpus a partir d'algunes de les idees exposades pel mateix Mallafre al llibre *Llengua de tribu, llengua de polis* («Llengua de tribu i llengua de polis. Reflexions apresades sobre la planificació lingüística domèstica», p. 133-144). Joan Salvadó analitza diversos estudis històrics que assajaven de trobar l'etimologia de *Barcelona* («El mite dels orígens: la fundació de Barceloa en clau etimològica», p. 177-190). I Josep M. Pujol, expert en tipografia, fa una aportació sobre el concepte *pleca* («Paraules i coses: cat. i esp. *pleca* 'element de la composició tipogràfica'», p. 145-162). El conjunt de l'obra és un sentit i merescut homenatge –per part de cada autor, des del seu àmbit de recerca– a un dels professors amb més renom dins l'ambient cultural del Camp de Tarragona.